

ment essent extraordinari que els noms pallaresos d'aquesta nissaga terminin en vocal accentuada.

Per això reparava més que en aquesta rogalia n'hi ha uns quants que semblen manlleus de NPP ultrapirenaics: *Saurí*, llogaret un poc més important, també agregat a Llessui, provinent de la forma llemosina-saintongeoise *Saverí* (NP germ. SABI-RIK) amb pèrdua de la -k, com en francès. De *Mallolís*, un poc més NE., hem vist un parentiu occità antic, en l'art. supra. En el mateix capbreu de 1645, apareix diverses vegades un cognom *Meretenb*, com arrelat a Rialb (p. 33r.i ja abans): evidentment manllevat del fr. *Maritain* < *Maristain* (cat. *Maristany*).

Tot plegat semblava induir a la sospita que aquí hi havia hagut una entrada, en massa més o menys copiosa, de repobladors francesos. No sabem segur quan seria: potser en relació amb els refugiats albigesos, que hi dugueren dur el nom de *Vilamur* etc. (V. infra art. *Mur*); o per contagi amb els barons de Foix, que posseïren Castellbò; o ja abans, quan el comtat de Pallars era subordinat al marquesat de Tolosa.

Però en conjunt, ja basten aquests fets per donar gran versemblança a un manlleu del NP francès *Maunouri*; és sabuda l'extensió gran d'aquest cognom (recordem un dels generals francesos, de gran paper en la guerra 1914-18 i després) etc. Es devia tractar d'un sobrenom originari, o malnom, amb el sentit bàsic de 'mal educat', 'malaltís', = fr. normal *mal nourri*, o una acc. figurada derivada d'aquesta.

En tenim segura documentació des d'antic, tant en el Nord com en el Sud de França: «deux branches cadettes des *Reyner* (Hte.Marne) avaient pour surnoms *Mal nourri* 'mal élevé' ou mieux 'affamé': cf. *Gagnonceau* (lorrain *gagnon* 'mâtin')» escriví el millor antroponomista francès, Paul Lebel (*Les Noms de Personne Français*, p. 125); potser per designar senyors rapissers?

La corresponent forma femenina, la trobem a l'Alt Llenguadoc: *Malnouriride*, lieu-dit, te. d'Arzens, en el c.º de Montreal, que ja es documenta *Malnoirida* l'any 1253 (Sabarthès, *Di.To, Aude*).

L'evolució fonètica és clara: *Maïmori* > *Manouïri* amb metàtesi (cf. la variant *Bra-* amb *a*, de 1518), i la *e* per una contaminació catalana (*menar*...). També és possible que en entrar en el Pallars s'hi barrejés la forma *neurí*, que és la que revesteix el ll. NUTRIRE en gascó (PVARGc.).

Cert que hi ha un NP basc que ens seduïa cap a la possibilitat d'un parentiu pre-romà, per la impressionant semblança fònica: el cognom *Meaurio*, del qual Mitxelena dóna variants *Menaurio* i fins *Miñaur*. Com que la -N- intervocàlica es perd en els dialectes bascos, aqueixa triple variant semblava conduir a una base comuna *Menaurio*, i Mitxelena (*Apell.* § 437) suggeria que podia contenir el romanisme o celtis-

me MENA 'mineral'; però encara que un pogués pensar en un compost amb *uri* 'vila' § 587, resten obscuritats ben greus. perquè la -o fóra xocant, inexplicable (no s'ha aclarit bé algun cas on sembla afegida: § 471).

De manera que l'il·lustre amic ja conclouia declarant-ho d'origen dubtós; no oblidem que els seus *Apell.* foren una obra juvenil, i no sé que en cap de les obres madures en torni a parlar. En tot cas aquesta terminació -*rio*, tampoc es prestaria a explicar el nom pallarès, car una tal base pre-romana, si acàs, hauria donat -*ori* o -*oir*, puix que el nostre paleobasc fou cosa de temps arcaics; i subjecta, per tant a l'evolució fonètica catalana.

La meua conclusió és que deu ser a la inversa: també el basc *Menaurio* serà manlleu del fr. *Maunouri* o d'una forma femenina, agasconada, *Maunorio*, adaptada als adj. occitans en -*iu*, -*i(v)o*. Hi pogué influir un bc. *minauri* o *minouri* «cubierto de castañas» (adj., predicat de la terra) (Azkue), que sembla format amb el basc *min* 'gra'.

Pura construcció i massa aventurada, seria imaginar que del basc *muno* 'turó' es pogués formar un cpt. *muno-uri* 'aigua del turó', al qual caldria encara afegir l'ibèric -*oi* perquè arribés a *Menourí*, passant per **Munourí*: massa supòsits excepcionals; i tampoc *Menaurí* és cap riuet ni aigua; i no es troba cap exemple en la documentació del nostre nom, en els SS XVI-XVII, en què termini en -*ruí*.

Mencui, V. *Mentui*

MENDANYA, o MENDANA

Nom de diversos llocs lleidatans, valencians i mallorquins.

Els ajuntem amb noms castellans i portuguesos: Álvaro de *Mendaña* que féu el cèlebre viatge transoceànic de 1595, i deixà memòries escrites; sovint citades pel *Glossaire Nautique* de Jal, p. ex. s.v. *refriega*. I Francisco de *Mendanba*, autor d'un *Livro de Citraria* portuguès poc posterior al S. XIV (*RFE* XXIII, 560).

1) *Mendanya*, pda. rural a Les Garrigues, te. Castellans, que Mn. J. Segura troba escrita en les formes *Amendanya*, *Mendanya* i *Mandanya* (*Misc. Folklorica Arabia*, p. 150).

2) *Serra de Mendanyes* en el te. de Montserrat d'Alcalá (XXX, 149.24).

3) *Mendanes*, Mas de -, te. Cabanes de l'Arc (XXIX, 126.14).

4) *Can Mendana* o *Sa Ràpita*, mall., te. Campos (XLI, 99.9).

La variant primitiva seria per a tot això del tipus *Aven-danya* -*dana*, amb la -b- nasalitzada per assimilació a la -n- següent. Hi ha també un cogn. castellà conegut (5) *Avendano*: Diego de *Avendano*, a.